

Veiledning

Skjemaet er et arbeidsredskap for den som observerer personer med demenssymptomer i utførelse av daglige gjøremål. Bruk av skjemaet vil gjøre det lettere å forstå og formidle pasientens behov for hjelp.

Før observasjonen er det nødvendig å snakke med en eller flere som kjenner pasienten for å få oversikt over hva pasienten klarer/ikke klarer/pleier å gjøre av hverdagens gjøremål. ADL-skjemaet «Å klare seg selv» som er utviklet ved Rosenborgsenteret kan benyttes. Intervjuet gir en oversikt over hvilke gjøremål som er vanskelige og hvilke som er enkle for pasienten. For å få et riktig bilde av pasientens ressurser/svikt, er det viktig å velge en aktivitet som er i nær grensen for hva pasienten klarer. Det må være en aktivitet pasienten er kjent med og ønsker å utføre.

Under observasjonene skriver du ned det du ser pasienten gjøre, uten tolkninger, på et eget ark. Bruk stikkord. Observasjonene fylles inn under punktene i skjemaet med en kort beskrivelse. Er det ingen anmerkninger markeres JA. Er det observert vanskeligheter markeres NEI.

Stikkord til det enkelte punkt:

1. Noter hvordan pasienten bruker hele kroppen; styrke, kraft, bevegelighet, koordinasjon, tempo, utholdenhet, sedeforskjeller, håndgrep, gange, ustøhet.
2. Velger og anvender pasienten rett objekt/redskap på riktig måte? Eks.: Tannbørsten brukes som hårbørste, skrur på feil plate på komfyren.
3. Blir pasienten avledet av andre inntrykk? Observer om pasienten lar seg distrahere.
4. Finner pasienten det som trengs for å gjennomføre aktiviteten? Er letingen logisk og systematisk? Eks.: Leter etter kniven i skapet i stedet for skuffen.
5. Bruker pasienten hjelpestrategier? Eks.: Ser seg rundt etter informasjon, spør observatør, snakker med seg selv.
6. Utfører pasienten delene av aktiviteten i riktig rekkefølge? Eks.: Tar smør på osten.
7. Hvordan klarer pasienten å starte, komme videre og avslutte aktiviteten? Avsluttes aktiviteten innen rimelig tid?
8. Hva gjør pasienten dersom det oppstår problemer? Eks.: Flytter grøtkjelen fra kokeplata når det koker over.
9. Må pasienten ha hjelp underveis? *
10. Gjør pasienten noe mer, mindre eller annerledes enn det som er avtalt? Er standarden som forventet? Eks.: Ble oppvasken ren?

Skjemaet gir en rask visuell oversikt hvor JA-svar indikerer få problemer mens NEI-svar kan indikere vanskeligheter i dagliglivet. På baksiden av skjemaet er det plass til å skrive ned en oppsummering/vurdering av de viktigste funnene.

*For å kunne gi pasienten riktig hjelp i hverdagen er det viktig å vite på hvilket nivå pasienten trenger hjelp. Dersom det ble gitt hjelp under denne aktiviteten (jfr. punkt 9) hvordan ble hjelpen gitt? Måtte du *si* i fra, *vise*, *bistå* eller *gjøre for* pasienten. Eks.: Var det tilstrekkelig å vise kluten til pasienten eller måtte du legge den i hånden for at han/hun skulle begynne å vaske seg. Dette er viktig å ta med i oppsummeringen/vurderingen.

"HVERDAGENS GJØREMÅL" – observasjon av ferdigheter hos personer med demens

Aktivitet:	Pasientens navn:
Dato:	Født:
Undersøker:	

Pasienten:	
1. utfører uten fysiske vanskeligheter	☐ Ja ☐ Nei
2. velger og anvender riktig objekt/redskap på riktig måte	☐ Ja ☐ Nei
3. opprettholder oppmerksomheten mot det som skal utføres	☐ Ja ☐ Nei
4. finner ting uten å lete	☐ Ja ☐ Nei
5. utfører uten å bruke hjelpestrategier	☐ Ja ☐ Nei
6. opprettholder logisk rekkefølge	☐ Ja ☐ Nei
7. setter i gang/holder i gang /avslutter	☐ Ja ☐ Nei
8. løser problemer dersom de oppstår	☐ Ja ☐ Nei
9. utfører selvstendig	☐ Ja ☐ Nei
10. er resultatet tilfredstillende	☐ Ja ☐ Nei
Tolking av skjemaet: "JA" indikerer få problemer "NEI" kan indikere vanskeligheter i dagliglivet. Se for øvrig veiledningen	